
10

Gasmarkt en leveringszekerheid

Gasmarkt en leveringszekerheid

Aan de orde is het **tweeminutendebat Gasmarkt en leveringszekerheid (CD d.d. 03/04)**.

De voorzitter:

Ik heropen de vergadering. Aan de orde is het tweeminutendebat Gasmarkt en leveringszekerheid. Ik heet de staatssecretaris Mijnbouw van harte welkom. Hij gaat dit debat alleen doen. De minister voor Klimaat en Energie heeft ook meegedaan aan het commissiedebat, maar kan er vandaag niet bij zijn. Er zijn een aantal leden die willen spreken. Mevrouw Postma verzoekt om ook even het woord te mogen voeren, als de collega's daar akkoord mee zijn. Ik zie geen bezwaar. Ze had namelijk niet meegedaan aan het commissiedebat.

Als eerste gaat spreken in deze termijn van de Kamer de heer Eerdmans. Ik zie hem. Hij gaat spreken namens JA21.

De heer Eerdmans (JA21):

Voorzitter, merci. We hebben een goed debat gehad in de commissie, met veel emotie, over gas en leveringszekerheid, maar ook over Groningen. Ik heb toen betoogd dat het soms wat al te veel gaat over emotie en minder over ratio. Ik denk dat we met elkaar moeten vaststellen dat de afhankelijkheid van gas blijft in Nederland, de komende decennia. Dat kun je heel duur uit het buitenland halen, of je kan toch proberen om de naar wij menen historische fout níét te maken door Groningen niet definitief te sluiten. Daarvoor heb ik een tweetal moties, voorzitter.

De eerste.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat het kabinet voornemens is het einde van de gaswinning uit het Groningenveld onomkeerbaar te maken door onder andere de putten te vullen met cement;

overwegende dat het definitief onklaar maken van de gasputten prematuur en onverstandig is met het oog op de leveringszekerheid, recente problemen met alternatieven voor aardgas zoals warmtenetten en de geopolitieke ontwikkelingen;

verzoekt de regering niet over te gaan tot het definitief onklaar maken van de gasputten na het beëindigen van de gaswinning,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Eerdmans.

Zij krijgt nr. 498 (29023).

De heer **Eerdmans** (JA21):
De tweede.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

spreekt uit dat het onaanvaardbaar is wanneer de leveringszekerheid van gas aan Nederlandse huishoudens en bedrijven onzekerder wordt door de definitieve sluiting van het Groningenveld,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Eerdmans.

Zij krijgt nr. 499 (29023).

De heer Eerdmans (JA21):

En ik heb een derde motie, voorzitter. Die gaat over de aangekondigde accijnsverhoging op propaan en lpg. Wij lezen vandaag waar dat toe kan leiden voor de tuincentra, de foodtrucks, allerlei oliebollekransen. Dat gaat echt enorm in de papieren lopen. Daarom wil ik de Kamer oproepen om die accijnsverhoging niet te gaan steunen.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat een verviervoudigde accijnsverhoging dreigt voor lpg en in het verlengde daarvan propaan;

constaterende dat dit gebeurt in het kader van het afbouwen van fiscale constructies die als fossiele subsidies worden beschouwd en dat deze accijnsverhoging derhalve puur een politieke wens is;

overwegende dat deze accijnsverhoging tot grote financiële problemen zal leiden bij huishoudens en het mkb;

verzoekt de regering af te zien van de voorgenomen accijnsverhoging op lpg en propaan,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Eerdmans.

Zij krijgt nr. 500 (29023).

Dank voor uw inbreng. U krijgt nog een vraag van mevrouw Kröger.

Mevrouw Kröger (GroenLinks-PvdA):

Ja, voorzitter. Waar ik op zich herken dat er meteen gereageerd wordt op een artikel in de krant, wil ik toch wel even dit vragen. We hebben dit hele onderwerp niet behandeld in het debat. Het is er niet over gegaan, en nu ligt deze motie er. Dat lijkt mij eigenlijk een beetje een vreemde gang van zaken.

De heer Eerdmans (JA21):

Ja, dat is waar; hier hebben we het niet over gehad. Toch leek mij dit wel een geschikt debat, omdat het gaat over gas en leveringszekerheid. We hebben het ook over tarieven en gasprijzen gehad. Ik vind dit nogal een alarmklok die heeft geklonken bij met name de Vereniging Vloeibaar Gas, die zegt dat dit tot gigantische problemen gaat leiden bij vele mkb-bedrijven en huishoudens. Wat ik zeg, bakkersovens moeten worden verhit met propaangas. Dat is niet te doen, dit worden enorme stijgingen in de accijnzen. En ze kunnen niet switchen. Ze kunnen dus niet over naar elektriciteit of aardgas. Dat kan niet, ze hebben geen alternatief. Maar het gebruik gaat wel stijgen, en daar zit de relatie met het debat over Groningen: doordat we Groningen sluiten, voelt de sector dat er steeds meer propaan en lpg gebruikt gaat worden omdat de putten in Groningen dichtgaan. Dus men gaat om, en daardoor is die stijging van die accijnzen zo ernstig. Vandaar dat ik hier toch aan wil vasthouden, voorzitter.

De voorzitter:

U heeft 'm ook al ingediend. Mevrouw Kröger?

Mevrouw Kröger (GroenLinks-PvdA):

Nou, voorzitter, we hebben het er hier met elkaar vaak over dat er heel veel moties worden ingediend. Als elk lid nou niet op basis van een kop in De Telegraaf meteen naar een motie grijpt in plaats van het gewoon met schriftelijke vragen te doen of het bij het volgende debat te behandelen, dan houden we het hier wel een heel stuk werkbaarder. Ik zou de heer Eerdmans dus toch willen verzoeken of hij 'm kan aanhouden of kan intrekken. En anders vraag ik me af of deze motie niet als buiten de orde van het debat opgevat kan worden, want we hebben het hier echt niet over gehad.

De heer Eerdmans (JA21):

Dat laatste kan niet meer, want de voorzitter zegt terecht: de motie is al ingediend. Maar ik zou juist willen dat GroenLinks eens wat vaker naar een motie grijpt als er een stuk in De Telegraaf staat, want dat mis ik nou zo regelmatig. Ik denk dat we alert moeten zijn op waarover mensen klagen en waarmee mensen zitten. In dit geval vind ik dit een heel toepasselijk debat, vooral ook dit moment voor het indienen van moties, om deze tariefstijging aan de orde te stellen. Wij maken ons daar grote zorgen over, dus het verzoek aan de Kamer en aan u, voorzitter, om dit in stemming te brengen, blijft staan.

De voorzitter:

U heeft 'm al ingediend. Ik zie uit naar de reactie van de staatssecretaris. Ik ben ook woordvoerder Financiën en weet daardoor dat hij niet in z'n eentje over de accijnzen gaat. Ik kan ook al wel een beetje voorspellen wat hij gaat zeggen, maar dat zien we straks, als hij aan de beurt is. Dus dank voor uw inbreng.

De heer Eerdmans (JA21):

Mag ik een handje helpen? Misschien ... Ik heb er geen enkel probleem mee als ... Ik kan me voorstellen dat de staatssecretaris ... Ik had de minister hier namelijk verwacht, zeg ik heel eerlijk, want die was ook bij het commissiedebat.

De voorzitter:

Maar die gaat er ook niet over.

De heer Eerdmans (JA21):

Nee, maar daar komen ze met z'n tweeën wel uit, zou ik bijna willen zeggen. Maar van mij mag er als reactie op deze motie ook wat later in de week een schriftelijke verklaring over komen. Nogmaals, wij vinden het echt belangrijk om dit in stemming te brengen en een Kameruitspraak te krijgen.

Mevrouw Postma (NSC):

Dank voor het agenderen van dit onderwerp, want het is een belangrijk onderwerp, waar we met z'n allen naar moeten kijken. Ik denk dat het eigenlijk zonde is om het dan zo snel af te handelen. Op schriftelijke vragen krijg je meestal snel een reactie. Ik zou namelijk een goede kabinetsreactie willen. Dat gaat op deze manier niet. Dat vind ik eigenlijk zonde van het onderwerp. Dus misschien kan de heer Eerdmans toch even kijken of we dit niet op een andere manier kunnen afdoen, want anders moeten we het dinsdag in stemming brengen zonder dat we de achtergrond ervan hebben. Dan gaat deze motie teniet, ben ik bang.

De heer Eerdmans (JA21):

Ik laat het heel even in de week liggen bij de heer Vijlbrief. Ik denk dat dat een goede volgorde is. Dan gaan we even kijken hoe het kabinet reageert. Dit is nogal een noodsignaal. Vandaar dat ik het ook best belangrijk vind om de Kamer hierover te horen, want nogmaals, het gaat om gigantische accijnsstijgingen. Ik ben het met u eens dat we het nu niet helemaal kunnen uitdiscussiëren, want daar leent dit debat zich niet voor. Maar laten we het even afwachten.

De heer Erkens (VVD):

Ik sluit me aan bij de oproep van de collega's. Ik snap dat de heer Eerdmans het wil agenderen, maar het zou ook via mondelinge vragen kunnen of op wat voor manier dan ook. Ik doe dus een beroep op hem, om te voorkomen dat we met elkaar bij die commissiedebatten ook steeds iets verder buiten de orde gaan.

De heer Eerdmans (JA21):

Daar heb ik kennis van genomen. Dank.

De voorzitter:

Dan ga ik naar mevrouw Kröger. Zij gaat het woord voeren namens de fractie van GroenLinks-Partij van de Arbeid. Gaat uw gang.

Mevrouw **Kröger** (GroenLinks-PvdA):

Voorzitter. Drie moties over onderwerpen waarover we het hebben gehad.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat wordt gewerkt aan een afbouwpad voor de inzet van fossiele energie, waaronder gas;

overwegende dat dit afbouwpad leidend zou moeten zijn bij het al dan niet intensiveren van gaswinning op de Noordzee;

overwegende dat besparing te prefereren is om leveringszekerheid te garanderen boven meer gaswinning;

verzoekt de regering om geen onomkeerbare stappen te nemen in het versnellen van de gaswinning op de Noordzee voordat het afbouwpad voor gas gereed is,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Kröger.

Zij krijgt nr. 501 (29032).

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat de uitbreiding van de infrastructuur van lng het gevolg is van het wegvallen van Russisch aardgas en het gebruik van lng tijdelijk van aard is;

overwegende dat het gebruik van aardgas en lng op relatief korte termijn moet worden afgebouwd en deels vervangen wordt door waterstof;

overwegende dat de investeringen in lng-terminals ook een kans bieden om ons voor te bereiden op de waterstofeconomie;

verzoekt de regering erop toe te zien dat nieuwe lng-terminals ook waterstofgereed zijn,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Kröger.

Zij krijgt nr. 502 (29023).

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat een groot deel van het rijksvastgoed niet voldoet aan de label C-plicht voor kantoren;

overwegende dat het Rijk het goede voorbeeld zou moeten geven in naleving van beleid;

verzoekt de regering ervoor te zorgen dat het rijksvastgoed zo snel mogelijk voldoet aan de label C-plicht voor kantoren, en de Kamer hierover een brief te sturen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Kröger.

Zij krijgt nr. 503 (29023).

Mevrouw **Kröger** (GroenLinks-PvdA):

Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter:

Dank voor uw inbreng. De heer Erkens is nu aan de beurt namens de VVD. Gaat uw gang.

De heer **Erkens** (VVD):

Voorzitter.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat het tijdens de energiecrisis te laat duidelijk werd dat Gazprom stopte met het leveren van gas aan Nederland, waardoor onze leveringszekerheid in het geding kwam;

constaterende dat Nederland hierdoor dure noodmaatregelen heeft moeten treffen om de gasopslagen toch op tijd gevuld te krijgen en de energieprijzen hard stegen vanwege de tekorten en onzekerheden;

overwegende dat verplichte vulgraden in de toekomst kunnen voorkomen dat de gasopslagen niet op tijd gevuld zijn en zorgen voor meer stabiliteit en zekerheid;

verzoekt de regering in het wetsvoorstel gasleveringszekerheid op te nemen dat de minister voor Klimaat en Energie

jaarlijks een te behalen vulgraad voor de gasopslagen zal vaststellen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Erkens.

Zij krijgt nr. 504 (29023).

De heer Erkens (VVD):

Mijn tweede motie is best vergelijkbaar met die van mevrouw Kröger, maar hij gaat net de andere kant op.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de gaswinning in het Nederlandse deel van de Noordzee nog steeds terugloopt en het ingezette versnellingsplan nog geen effect heeft gehad;

overwegende dat gaswinning op de Noordzee ons minder afhankelijk maakt van andere landen;

verzoekt de regering om een bestuursakkoord op te stellen met de betrokken partijen waarin concrete doelstellingen worden vastgelegd, zodat de gaswinning daadwerkelijk versneld gaat worden,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Erkens.

Zij krijgt nr. 505 (29023).

De heer Erkens (VVD):

Dank u, voorzitter.

De voorzitter:

Dank. Mevrouw Teunissen van de Partij voor de Dieren is nu aan de beurt. Gaat uw gang.

Mevrouw Teunissen (PvdD):

Dank u wel, voorzitter. Ik heb twee moties.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat het kabinet wil inzetten op het versnellen van gaswinning in de Noordzee;

constaterende dat Shell en Exxon na decennia miljardenwinsten te hebben geboekt door de gaswinning in Groningen een arbitragezaak zijn gestart, omdat ze het laatste beetje gas niet mochten winnen;

overwegende dat het kabinet voornemens is winningsvergunningen voor twintig jaar of langer af te geven voor boren in de Noordzee;

verzoekt de regering om bij eventuele nieuwe winningsvergunningen voor gasboringen in de Noordzee altijd een clause in te voegen die de mogelijkheid geeft de vergunning in te trekken als daartoe zwaarwegende redenen zijn, waarbij alleen kosten worden gedekt en geen compensatie voor misgelopen inkomsten hoeft te worden betaald,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Teunissen.

Zij krijgt nr. 506 (29023).

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat het kabinet gaswinning in de Noordzee wil versnellen en daarbij overweegt om een meerderheidsbelang te nemen in de exploitatie van nieuwe gasvelden;

constaterende dat daardoor de risico's van de gaswinning voor een groot deel of zelfs helemaal bij de Nederlandse staat zouden liggen;

overwegende dat uit het rapport van de Algemene Rekenkamer over het CCS-project Porthos blijkt dat de kostenbatenverdeling in dat geval onevenredig nadelig uitpakt voor de Staat;

van mening dat we lessen moeten trekken uit het rapport;

verzoekt de regering voor overeenkomsten voor gaswinning in de Noordzee een kosten-batenanalyse te laten maken door een onafhankelijke partij en deze met de Kamer te delen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Teunissen.

Zij krijgt nr. 507 (29023).

Mevrouw Teunissen (PvdD):

Dank u wel.

De voorzitter:

Hartelijk dank voor uw inbreng. Tot slot van de zijde van de Kamer is het woord aan mevrouw Postma namens Nieuw Sociaal Contract.

Mevrouw Postma (NSC):

Dank, voorzitter. Dank aan de collega's dat ik hier mag staan. Ik heb de beelden teruggezien van het commissiedebat dat jullie met elkaar hebben gevoerd. Daar kwam iets heel anders op de agenda, namelijk de sluiting van het Groningengasveld. NSC zit niet in de Eerste Kamer, maar in de hele discussie die plaatsvindt, leek het mij verstandig om te herhalen dat NSC voorstander is van het sluiten van het Groningengasveld, en dat zo snel mogelijk. Ik heb ook nog een prachtige motie, maar die ga ik niet indienen, omdat dat niet gebruikelijk is.

De voorzitter:

Dat is helder. Dank u wel.

Er zijn negen moties ingediend. Ik kijk even naar de staatssecretaris. Kunt u al gelijk antwoorden of wilt u even schorsen? We schorsen vijf à tien minuten. Niet vijftien, maar vijf à tien.

De vergadering wordt van 17.29 uur tot 17.35 uur geschorst.

De voorzitter:

Aan de orde is de voortzetting van het tweeminutendebat Gasmarkt en leveringszekerheid, waarin in de termijn van de Kamer tien moties zijn ingediend. Ik geef de staatssecretaris Mijnbouw het woord.

Staatssecretaris Vijlbrief:

Voorzitter, dank u wel. De motie op stuk nr. 498 van de heer Eerdmans moet ik ontraden.

De motie op stuk nr. 499 is een spreek-uitmotie, dus daar heb ik geen oordeel over.

De motie op stuk nr. 500 gaat over accijnzen. Ik zou de heer Eerdmans willen vragen om die even aan te houden. Dan zal ik de staatssecretaris van Financiën, die hierover gaat, vragen of hij de heer Eerdmans hierover een epistel wil doen toekomen. Maar ik zou de heer Eerdmans willen vragen om de motie niet dinsdag in stemming te brengen, want dan krijgt hij denk ik een flutbriefje, omdat het dan allemaal wel heel snel moet.

De voorzitter:

Ik kijk naar de heer Eerdmans om te zien of hij bereid is om de motie aan te houden.

De heer Eerdmans (JA21):

Nog niet. Zo ingewikkeld hoeft het denk ik niet te zijn. Ik hoef geen rapport. Ik zou willen afwachten wat ik krijg voordat ik de motie aanhoud.

Staatssecretaris Vijlbrief:

Oké. Heden geven de ambtenaren het door en morgen zie ik de heer Van Rij zelf, dus dan zal ik het even aan hem vragen.

De voorzitter:

Maar voor nu moet ik eigenlijk wel een oordeel over de motie hebben.

Staatssecretaris Vijlbrief:

Ik geef voorlopig het oordeel ontraden, maar ik zal de staatssecretaris van Financiën vragen om daar een briefje over te maken.

In de motie op stuk nr. 501 wordt de regering verzocht om geen onomkeerbare stappen te zetten in het versnellen van gaswinning op de Noordzee voordat het afbouwpad voor gas gereed is. Ik heb het gevoel dat ik eerder in deze film gespeeld heb met mevrouw Kröger. Ik dacht dat we vorig jaar een briefje hadden gestuurd waarin staat dat versnelling van de gaswinning past binnen het afbouwpad. Daar was mevrouw Kröger het toen niet mee eens, dus ik kan me voorstellen dat ze deze motie indient, maar in deze vorm moet ik die ontraden.

Mevrouw Kröger (GroenLinks-PvdA):

Wat de minister geschetst heeft, is de studie van hoe een afbouwpad geprognosticeerd is, maar nu ligt er een concreet voornemen van de minister voor Klimaat en Energie om in de Energienota te schetsen hoe we van fossiele energie afgaan. Dat is de uitvoering van de motie-Boucke. Het lijkt mij dus dat we dat moeten zien voordat we een besluit gaan nemen over meer gaswinning.

Staatssecretaris Vijlbrief:

Ik zit even na te denken, want dat laatste, die verwijzing naar het voornemen van de minister voor Klimaat en Energie, was mij niet bekend. Daar zal ik dan naar kijken. Voorlopig ontraad ik de motie, want voor zover ik de afbouwpaden ken, past die daar niet in, maar ik zal hierover contact hebben met de minister voor KenE om te horen wanneer dat pad dan beschikbaar komt. Ik ga met het versnellen van de gaswinning en het nemen van initiatieven daarvoor in ieder geval niet wachten op iets nieuws. Ik moet even kijken per wanneer hij dan komt met die notitie waar dat in staat, want dat is mij onbekend.

Mevrouw Kröger (GroenLinks-PvdA):

Gelijk met de Klimaat- en Energieverkenning, volgens mij.

Staatssecretaris Vijlbrief:

En dat is?

Mevrouw Kröger (GroenLinks-PvdA):

Dat is ieder jaar in oktober, meen ik.

De voorzitter:

Ja, de derde donderdag.

Mevrouw **Kröger** (GroenLinks-PvdA):

Ja, de derde donderdag van oktober, Klimaatdag, de dag waarop we vieren dat we van fossiele energie afgaan.

Staatssecretaris **Vijlbrief**:

Zeker. Dat vieren we niet allemaal, maar ik vier dat mee. In deze vorm moet ik de motie nu toch ontraden, want ik ben echt van plan om te proberen de gaswinning te versnellen. Versnelling van de gaswinning blijft hier een beetje een versluitende term. Daar hebben we het tijdens het debat ook over gehad. Het gaat namelijk om het voorkomen van het verlangsamen van de gaswinning op de Noordzee. Eerder heb ik een discussie gehad met mevrouw Kröger — ik dacht dat ze daarop doelde — waarin ik heb aangegeven dat het past binnen een afbouwpad. Daar was mevrouw Kröger het niet mee eens. Nu komt de minister voor Klimaat en Energie blijkbaar met een nieuw afbouwpad. Ik kan even kijken of het daar, naar ons oordeel, ook in past, maar in deze vorm moet ik de motie ontraden. Ik kom niet verder dan dat.

Met de motie op stuk nr. 502 van mevrouw Kröger ben ik het eens, dus die krijgt oordeel Kamer.

Dan de motie op stuk nr. 503. Ik ga mevrouw Kröger vragen om die aan te houden, want ik moet heel eerlijk zeggen dat ik geen idee heb. Ik moet dit echt even aan de collega van BZK vragen.

De **voorzitter**:

Ik zie mevrouw Kröger knikken.

Op verzoek van mevrouw Kröger stel ik voor haar motie (29023, nr. 503) aan te houden.

Daartoe wordt besloten.

Staatssecretaris **Vijlbrief**:

Dank u wel.

De motie op stuk nr. 504 van de heer Erkens geef ik oordeel Kamer.

De motie op stuk nr. 505 krijgt ook oordeel Kamer. Ik heb toegezegd dat ik met de sector in gesprek ga — in het debat heb ik aangegeven dat ik ga proberen om de Kamer daarvoor de zomer over te informeren; zo hadden we dat afgesproken — zodat er tot een akkoord gekomen kan worden. Deze motie kan dus oordeel Kamer krijgen.

De motie op stuk nr. 506 van mevrouw Teunissen moet ik ontraden, want die zit in dezelfde categorie. Dit kan juridisch ook niet. Maar ik wil wel graag nog een keer aangeven wat ik in het debat al heb aangegeven, namelijk dat ik graag kortere vergunningsduren wil omdat dit nou eenmaal allemaal moet passen binnen het afbouwplan voor het gebruik van fossiel. Dus dat wel. Maar in deze vorm moet ik 'm ontraden.

De motie op stuk nr. 507 van mevrouw Teunissen gaat over een kosten-batenanalyse. EBN doet al een kosten-batenanalyse voordat het deelneemt in zo'n investering, dus die motie kan ik oordeel Kamer geven.

De **voorzitter**:

Heel goed. Dank.

De beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**:

We gaan dinsdag aanstaande, 16 april, stemmen over negen van de tien ingediende moties, want er is er één aangehouden.

We gaan zo schorsen voor de dinerpauze. Dat doen we tot 18.30 uur en dan begint er een tweeminutendebat over de Belastingdienst. Dank nogmaals aan de staatssecretaris en zijn ondersteuning. Ik wens iedereen smakelijk eten.

De vergadering wordt van 17.41 uur tot 18.30 uur geschorst.